

Veel nieuwkomers krijgen geen vaste voet in Nederland

Menno Boomsluiter, Nederlandse Mycologische Vereniging

Van de vele soorten paddenstoelen die zich elk jaar in Nederland proberen te vestigen, blijft maar een klein aantal “hangen”. Sommige soorten, zoals de roze sparrenhoutzwam (*Fomitopsis rosea*), zijn in Nederland terecht gekomen met constructiehout. Zo werd een aantal jaren geleden een roze sparrenhoutzwam in Eindhoven gevonden op een paaltje dat in het centrum langs de straat geplaatst was. De paddenstoel komt van nature in Centraal- en Oost-Europa in min of meer natuurlijke bossen voor. Het ligt in dit geval voor de hand dat het paaltje afkomstig was van een uit het buitenland afkomstige boom, die daar besmet was geraakt. De paddenstoel liet zich echter pas zien toen het gezaagde hout verwerkt was en het paaltje geplaatst. Tot nu toe lijkt het er niet op dat deze paddenstoel zich vanuit dergelijke bronplekken verder heeft verspreid.

Roze sparrenhoutzwam. (Foto: Nel Bulthuis)

Dierentuinen leveren ook een bijdrage aan de soortenlijst van paddenstoelen in Nederland. Sommige soorten zijn maar één keer in Nederland gevonden zoals het kamelenmestspikkelschijfje (*Ascobolus immersus*). Voor het eerst en laatst in 1882 in dierentuin Artis in Amsterdam. In die tijd werden dieren nog direct vanuit de natuur ingevoerd om in dierentuinen te worden tentoongesteld. Sporen van paddenstoelen die nog in het spijsverteringskanaal zaten, zorgden voor het tijdelijk verschijnen van paddenstoelen uit exotische oorden. Een aantal soorten keutelschijfjes (*Ascodemis*) zijn zo vrijwel uitsluitend in dierentuinen gevonden.

Een klein aantal soorten blijft hangen in milieus die erg lijken op dat in hun oorspronkelijke verspreidingsgebied. Sinds in dierentuinen voor de dieren zo natuurlijk mogelijk aandoende klimaatzones en ecosystemen worden nagebootst, worden deze plekken bevolkt door allerlei exotische paddenstoeltjes. Een aantal planten dat hier aangeplant is, is oorspronkelijk uit tropische gebieden geïmporteerd. In dat geval vindt een meegekomen paddenstoel een gespreid bedje. *Xylaria arbuscula* (nog geen Nederlandse naam) komt in diverse dierentuinen en warme kassen van botanische tuinen voor. Het kan zelfs zijn dat enkele nieuwe soorten voor de wetenschap in deze milieus gevonden zouden kunnen worden.

Xylaria arbuscula
(Foto: Menno Boomsluiter)

Of in gematigde kassen met planten of ander materiaal ingevoerde soorten uiteindelijk de stap naar buiten zullen wagen, weten we niet. Die stap is kleiner dan die op het eerste gezicht lijkt. Compost- en snipperhopen leveren nu al paddenstoelen op die graag warme voeten houden.

Hoewel de hierboven genoemde soorten uit exotische oorden afkomstig zijn, worden ze meestal als toevallige gasten beschouwd of als niet inheems, omdat ze buiten hun beschermde milieus in Nederland (nog) niet gevonden zijn.

Kamelenmestspikkelschijfje. (Foto: Jerry)